

Posudek na diplomovou práci Ondřeje PETRIŠČEHO
„Sociální a prostorová izolace seniorů“
PřF UK v Praze, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Diplomová práce Ondřeje Petriščeho se soustřeďuje na sociální a prostorovou izolaci seniorů v prostředí města a ve venkovském prostředí, přičemž autor se snaží zjistit, čím se liší subjektivní vnímání prostředí mezi seniory žijícími ve městě a na venkově a zda toto prostředí přispívá k pocitu osamělosti či sociální izolace.

V teoretické části práce autor představuje koncept kvality života s důrazem na kvalitu života seniorů a diskutuje také kvalitu prostředí a její měnící se úlohu s věkem člověka. Dále se věnuje rezidenční spokojenosti a jejím složkám, podrobněji také bariérám v rezidenčním prostředí seniorů a problému sociální izolace seniorů. V závěrečné části teoretického zarámování autor porovnává rezidenční spokojenost a sociální izolaci seniorů ve městě a na venkově na základě dostupné literatury. V další kapitole práce je popsána metodika práce, zejména obě vybrané lokality a provádění strukturovaných rozhovorů včetně výběru respondentů. Osmá kapitola již představuje výsledky vlastního šetření pomocí polostrukturovaných rozhovorů a hodnotí jednotlivé jejich oblasti – partnera a příbuzné, přátele, sousedské vztahy, spolky a podobné aktivitu, problematiku odchodu do důchodu, dopravní dostupnost, možnosti nakupování, lékařské služby, dostatek zeleně, bezpečnost, spokojenost s lokalitou a pocit osamělosti. V závěrečné kapitole pak autor diskutuje zjištěné výsledky, hodnotí každodenní strategie venkovských a městských seniorů a snaží se nalézt odpověď na otázku, které prostředí je tedy více „náchýlné“ k vzniku sociální izolace.

K práci mám několik kritických připomínek týkajících se zejména metodiky práce a jejího popisu.

- 1) Části práce věnující se přípravě a průběhu rozhovorů a výběru respondentů by asi měly tvořit podkapitoly části nazvané „Polostrukturovaný rozhovor“ (což ale považuji za detail).
- 2) Daleko důležitější je, že v popisu polostrukturovaných rozhovorů – strana 26, druhý odstavec - autor poměrně zmateně komentuje hned několik aspektů dotazování, to vše bez jediné citace – schopnosti tazatele, možnosti ovlivnění respondenta, časovou náročnost, náročnost analýzy a zobecnění a reliabilitu rozhovoru.
- 3) Z kapitoly 7.5 není zcela jasné, jak byla sestavena kostra rozhovoru. Autor zmiňuje, že vhodné okruhy otázek zvolil po prostudování literatury, neuvádí však konkrétní odkazy. Jednalo se tedy o literaturu použitou v teoretickém zarámování, v tomto případě které práce? Popř. měl autor k dispozici nějaké standardizované dotazníky na zjišťování rezidenční spokojenosti nebo psychologické nástroje měření sociální izolace? Jaká je reliabilita a validita jeho rozhovoru?
- 4) Zdá se mi, že na úrovni diplomové práce jakožto kvalifikační práce ukončující vysokoškolské studium, je porovnání dvou lokalit v rámci jednoho regionu bez vyvození širších závěrů či implikací, popř. bez srovnání a diskuse se zahraniční zkušeností apod. poměrně málo. Navíc, je tato práce skutečně „geografická“? Dalo by se v ní nalézt nějaké „problémové“ ladění? Vypovídá něco o životě a rezidenční spokojenosti českých seniorů obecně?

Po stránce formální a jazykové obsahuje práce několik nedostatků, zejména palčivá je kvalita anglického abstraktu. V grafu č. 4, str. 29, se vytratila kategorie počet členů domácnosti = 3. Zcela neodpovídající je však seznam literatury, kde autor používá hned několik navzájem nekonzistentních typů citací, což by se v diplomové práci již stávat nemělo.

Moje kritické poznámky však nesnižují přínos předložené práce, věnující se zajímavé problematice, a proto **doporučuji tuto diplomovou práci k obhajobě.**

V Praze 31. 8. 2014

doc. RNDr. Jana Spilková, Ph.D.